

**ACORD
ÎNTRE
GUVERNUL STATELOR UNITE ALE AMERICII
ȘI
GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
PRIVIND
TRANSPORTUL AERIAN**

Guvernul Statelor Unite ale Americii și Guvernul Republicii Moldova (denumite în continuare "Părți"),

Dorind să promoveze un sistem de transport aerian internațional bazat pe concurența între companiile aeriene pe o piață supusă unui minim de intervenție și reglementare din partea statului;

Dorind să dea posibilitatea companiilor aeriene să ofere publicului o varietate de opțiuni pentru a călători și a expedia mărfuri, și dorind să încurajeze companiile aeriene individuale să introducă și să aplice prețuri competitive și inovative;

Dorind să faciliteze extinderea oportunităților pentru transportul aerian internațional;

Dorind să asigure cel mai înalt nivel de siguranță a zborurilor și securitate aeronautică în serviciile aeriene internaționale și să reafirme profunda îngrijorare față de actele sau amenințările îndreptate împotriva securității aeronavelor, care pun în pericol siguranța persoanelor și a bunurilor, afectând negativ operarea serviciilor aeriene și subminând încrederea publicului în siguranța aviației civile; și

Fiind Părți la Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944;

convin după cum urmează:

Articolul 1 Definiții

În sensul prezentului Acord și în lipsa unor dispoziții contrare:

1. "Autoritățile aeronautice" înseamnă, în cazul Statelor Unite - Departamentul Transporturilor și, în cazul Republicii Moldova, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Autoritatea Aeronautică Civilă, precum și orice persoană sau organism autorizat să exercite funcțiile Departamentului Transporturilor sau Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Autoritatea Aeronautică Civilă;
2. "Acord" înseamnă prezentul Acord și orice modificări ale acestuia;

3. "Serviciu aerian" înseamnă transportul public aerian al pasagerilor, bagajelor, mărfurilor și poștei, separat sau mixt, regulate sau neregulate, contra cost sau prin închiriere;
4. "Companie aeriană a unei Părți" înseamnă o companie aeriană care deține certificat de operator aerian (AOC) și își are sediul principal pe teritoriul acelei Părți;
5. "Convenție" înseamnă Convenția privind aviația civilă internațională semnată la Chicago la data de 7 decembrie 1944 și include:
  - (a) orice amendament care a intrat în vigoare în temeiul articolului 94 litera (a) din Convenție și a fost ratificat de ambele Părți; și
  - (b) orice anexă sau orice amendament la aceasta, adoptată/adoptat în temeiul articolului 90 din Convenție, în măsura în care o astfel de anexă sau amendament este aplicabilă/aplicabil în orice moment pentru ambele Părți;
6. "Cheltuieli totale" înseamnă costul prestării serviciului plus cheltuieli administrative în limite rezonabile;
7. "Transportul aerian internațional" înseamnă transportul aerian care traversează spațiul aerian al mai multor state;
8. "Preț" înseamnă orice plată, tarif sau taxă pentru transportul aerian al pasagerilor, al bagajelor și/sau al mărfurilor (exclusiv poșta), inclusiv, dacă este cazul, transportul terestru legat de serviciul aerian internațional, practicat de către companiile aeriene, inclusiv agențiile lor, și condițiile care reglementează disponibilitatea acestor plăți, tarife sau taxe;
9. "Escală în scopuri necomerciale" înseamnă o aterizare efectuată în alt scop decât îmbarcarea sau debarcarea pasagerilor, a bagajelor, a mărfurilor și/sau a poștei în transportul aerian;
10. "Teritoriu" înseamnă teritoriile terestre, apele interioare și apele maritime teritoriale sub suveranitatea unei Părți; și
11. "Taxă de utilizare" înseamnă o taxă impusă companiilor aeriene pentru utilizarea infrastructurii aeroportuare, de mediu, de navigație aeriană, securitate aeriană, inclusiv servicii și facilități conexe oferite.

Articolul 2 Acordarea drepturilor

1. Fiecare Parte acordă celeilalte Părți următoarele drepturi pentru desfășurarea transportului aerian internațional de către companiile aeriene ale celeilalte Părți:
  - (a) dreptul de a traversa teritoriul celeilalte Părți, fără a ateriza;

(b) dreptul de a efectua escale în scopuri necomerciale pe teritoriul celeilalte Părți;

(c) dreptul de a efectua transporturi aeriene internaționale între destinații situate pe următoarele rute:

(i) pentru companiile aeriene din Statele Unite, din puncte exterioare Statelor Unite trecând prin Statele Unite și prin puncte intermediare către orice punct sau puncte din Republica Moldova și în exteriorul său, inclusiv și pentru toate serviciile de transport de mărfuri între Republica Moldova și orice punct sau puncte;

(ii) pentru companiile aeriene din Republica Moldova, din puncte exterioare ale Republicii Moldova trecând prin Republica Moldova și prin puncte intermediare către orice punct sau puncte din Statele Unite ale Americii și în exteriorul său inclusiv și pentru toate serviciile de transport de mărfuri între Statele Unite ale Americii și orice punct sau puncte; și

(d) alte drepturi specificate în prezentul Acord.

2. Fiecare companie aeriană a uneia dintre Părți, poate, pe toate cursele aeriene, la propria alegere:

(a) să opereze curse într-una sau în ambele direcții;

(b) să combine numere de curse aeriene diferite pe aceeași aeronavă;

(c) să deservească puncte anterioare, intermediare și ulterioare, respectiv punctele de pe teritoriul Părților, în orice combinație și în orice ordine;

(d) să omită escale în unul sau mai multe puncte;

(e) să transfere traficul de pe oricare din aeronavele sale pe oricare altă aeronavă a sa, în orice punct;

(f) să opereze pe destinații dincolo de oricare punct din teritoriul său cu sau fără schimbarea aeronavei sau a numărului cursei și să propună aceste servicii publicului, ca servicii directe;

(g) să efectueze escale în orice punct de pe teritoriul uneia din Părți sau în afara acestuia;

(h) să efectueze curse tranzit prin teritoriul celeilalte Părți; și

(i) să combine traficul la bordul aceleiași aeronave fără să țină cont de proveniența acestuia; fără limită de direcție sau de ordin geografic și fără pierderea vreunui drept de trafic posibil în conformitate cu prezentul Acord, cu condiția ca

transportul să fie o continuare a cursei care deservește un punct din țara de origine a companiei aeriene, cu excepția serviciilor de transport de mărfuri.

3. Cu excepția serviciilor de transport de mărfuri, pe orice segment sau segmente ale curselor de mai sus, orice companie aeriană a uneia din Părți poate efectua transport aerian internațional fără nici o limitare în ceea ce privește modificarea, în orice punct al rutei, a tipului sau numărului de aeronave exploatare, în direcția de ieșire, cu condiția ca cursa dincolo de acest punct să fie o continuare a cursei din țara de origine a companiei aeriene și în direcția de intrare, iar cursa către țara de origine a companiei aeriene să fie o continuare a transportului dincolo de acest punct.

4. Nici o prevedere din acest articol nu va fi interpretată în sensul de a conferi companiilor aeriene desemnate de o Parte dreptul de a îmbarca, pe teritoriul celeilalte Părți, pasageri, bagaje, mărfuri și poștă, transportate contra plată spre alt punct pe teritoriul acelei Părți.

5. Orice companie aeriană a oricărei din Părți care efectuează curse aeriene internaționale neregulate, originare pe teritoriul uneia dintre Părți, fie că este vorba despre o călătorie într-o direcție sau tur-retur, va opera cursele respectând legile, reglementările și regulile privind cursele charter ale statului de origine sau ale celeilalte Părți. În cazul în care o Parte aplică alte reguli, regulamente, condiții sau limitări uneia sau mai multor companii aeriene ale sale sau ale companiilor aeriene din diferite țări, fiecare companie aeriană a celeilalte Părți va fi supusă criteriilor cel mai puțin restrictive. Nicio dispoziție din acest paragraf nu limitează drepturile unei Părți de a solicita companiilor aeriene ale ambelor Părți să respecte cerințele referitoare la drepturile privind protecția fondurilor pasagerilor, anularea zborurilor și compensarea pasagerilor. Cu excepția regulilor privind protecția consumatorilor menționate în acest paragraf, niciuna dintre Părți nu va solicita unei companii aeriene a celeilalte Părți, în ceea ce privește cursele aeriene de pe teritoriul celeilalte Părți sau al unei țări terțe într-o singură direcție sau tur-retur, să prezinte mai mult de o notificare conform legislației, reglementărilor și regulilor aplicabile menționate în acest paragraf sau o derogare de la aceste legi, reglementări sau reguli acordată de autoritățile aeronautice competente.

Articolul 3 Autorizarea

La primirea unei cereri din partea unei companii aeriene a uneia dintre Părți, în forma prevăzută pentru acordarea autorizațiilor de operare și permiselor tehnice, cealaltă Parte eliberează autorizațiile și permisele corespunzătoare cu întârzieri procedurale minime, cu condiția ca:

- (a) proprietatea și controlul efectiv al companiei aeriene să aparțină în totalitate Părții, sau resortisanților Părților sau ambelor;

- (b) compania aeriană să îndeplinească condițiile prevăzute de legislație și de reglementările care se aplică în mod obișnuit la exploatarea serviciilor aeriene internaționale de către Partea care examinează cererea sau cererile; și
- (c) cealaltă Parte să țină cont de dispozițiile prevăzute la articolul 6 (Siguranța) și articolul 7 (Securitatea aeronautică).

Articolul 4 Revocarea autorizației

1. Fiecare Parte poate revoca, suspenda, limita sau impune condiții privind autorizațiile de operare sau permisele tehnice ale unei companii aeriene, în cazul în care:

- (a) compania aeriană nu are sediul principal pe teritoriul Părții conform articolului 1 paragraful (4);
- (b) nu se poate dovedi că proprietatea și controlul efectiv al companiei aeriene este deținut de cealaltă Parte, de resortisanții celeilalte Părți, sau de ambele;
- (c) compania aeriană nu a respectat legile și reglementările menționate în articolul 5 (Aplicarea legilor) din prezentul Acord.

2. Dacă nu este esențial să fie luate măsuri urgente pentru prevenirea altor încălcări ale paragrafului 1 litera (c) din prezentul articol, drepturile instituite prin prezentul articol se exercită numai după consultarea cu cealaltă Parte.

3. Prezentul articol nu limitează drepturile oricărei Părți de a refuza, revoca, limita sau impune condiții în acordarea autorizației de operare sau a permisului tehnic pentru una sau mai multe companii aeriene ale celeilalte Părți, în conformitate cu prevederile articolelor 6 (Siguranța) și 7 (Securitatea aeronautică).

Articolul 5 Aplicarea legislației

1. Legile și reglementările unei Părți referitoare la admiterea sau plecarea de pe teritoriul său a aeronavelor angajate în navigația aeriană internațională, sau la exploatarea și navigarea acestor aeronave atunci când se află pe teritoriul său, se aplică aeronavelor utilizate de către companiile aeriene și sunt respectate la intrarea și ieșirea, sau în timpul staționării acestora pe teritoriul acelei Părți.

2. La intrarea, ieșirea și pe durata staționării pe teritoriul unei Părți, legile și reglementările acesteia, privind intrarea sau ieșirea de pe teritoriul său a pasagerilor, a echipajului sau a mărfurilor de pe aeronavă (inclusiv, reglementările referitoare la intrare, autorizare, securitate aeronautică, imigrare, pașapoarte, vamă și carantină sau,

în cazul poștei, regulamentele poștale) vor fi respectate de către pasagerii și echipajele companiilor aeriene ale celeilalte Părți sau de alte persoane în numele lor.

Articolul 6 Siguranța

1. Fiecare Parte recunoaște, în vederea operării serviciilor aeriene care cad sub incidența prezentului Acord, valabilitatea certificatelor de navigabilitate, a certificatelor de competență și licențelor eliberate sau validate de către cealaltă Parte, și care mai sunt în vigoare, cu condiția ca cerințele de obținere a unor astfel de certificate sau licențe să fie cel puțin egale cu standardele minime care pot fi stabilite în conformitate cu Convenția. Cu toate acestea, fiecare Parte poate refuza recunoașterea valabilității pentru survolarea propriului teritoriu a certificatelor de competență și a licențelor eliberate sau validate pentru propriii cetățeni de către autoritățile celeilalte Părți.

2. Oricare dintre Părți poate solicita celeilalte Părți consultări privind normele de siguranță aplicate, referitoare la instalațiile aeronautice, echipaje, aeronave și activitatea companiilor aeriene ale celeilalte Părți. Dacă în urma consultărilor, una dintre Părți constată că cealaltă Parte nu menține și aplică în mod eficient normele și cerințele de siguranță, care sunt cel puțin echivalente normelor și standardelor de siguranță stabilite conform Convenției, prima Parte va notifica cealaltă Parte privind aceste constatări și măsurile considerate necesare pentru a se conforma cu aceste standarde minime, iar cealaltă Parte trebuie să întreprindă măsurile corective corespunzătoare. Fiecare Parte își rezervă dreptul de a refuza, revoca, suspenda, limita sau impune condiții privind autorizația de operare sau permisul tehnic al uneia sau mai multor companii aeriene, în cazul în care cealaltă Parte nu a întreprins măsurile corective corespunzătoare într-o perioadă de timp rezonabilă, și își rezervă dreptul de a întreprinde măsuri imediate împotriva companiei aeriene sau companiilor aeriene în cauză, înaintea consultărilor, dacă cealaltă Parte nu menține și nu aplică normele menționate anterior și aceste măsuri sunt indispensabile pentru prevenirea altor încălcări.

Articolul 7 Securitatea aeronautică

1. Părțile afirmă că obligația reciprocă de a proteja securitatea aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită este parte integrantă a prezentului Acord. Fără a limita drepturile și obligațiile lor în temeiul dreptului internațional, Părțile acționează în special în conformitate cu dispozițiile Convenției privind infracțiunile și anumite alte acte săvârșite la bordul aeronavelor, semnată la Tokyo la 14 septembrie 1963, Convenției pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, semnată la Haga la 16 decembrie 1970, Convenției pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate împotriva siguranței aviației civile, semnată la Montreal la 23 septembrie 1971 și Protocolului

pentru reprimarea actelor ilicite de violență în aeroporturile care deservesc aviația civilă internațională, semnat la Montreal la 24 februarie 1988.

2. Părțile trebuie să își acorde reciproc, la cerere, asistența necesară pentru a preveni actele de capturare ilicită a aeronavelor civile și a altor acte ilicite îndreptate împotriva siguranței acestor aeronave, a pasagerilor și echipajelor lor, a aeroporturilor și instalațiilor de navigație aeriană precum și împotriva oricăror amenințări la securitatea aviației civile.

3. În relațiile lor reciproce, Părțile trebuie să acționeze în conformitate cu standardele și practicile recomandate privind securitatea aeronautică stabilite de către Organizația Aviației Civile Internaționale și indicate ca Anexe la Convenție; Părțile trebuie să ceară operatorilor aeronavelor înmatriculate pe teritoriul lor, operatorilor aeronavelor care își au sediul principal de desfășurare a activităților sau e reședința permanentă pe teritoriul lor, precum și operatorilor aeroporturilor de pe teritoriul lor să acționeze în conformitate cu aceste prevederi de securitate aeronautică.

4. Fiecare Parte este de acord să respecte normele de securitate cerute de cealaltă Parte la intrarea în, la ieșirea din sau în timpul staționării pe teritoriul celeilalte Părți și va întreprinde măsuri eficiente pentru protecția aeronavelor și pentru controlul de securitate a pasagerilor, a echipajului, a bagajelor și mărfurilor, precum și a proviziilor de bord, înainte și în timpul îmbarcării sau încărcării. De asemenea, fiecare Parte va examina pozitiv orice cerere de la cealaltă Parte de a întreprinde măsuri speciale de securitate pentru a face față unei anumite amenințări.

5. În cazul unui incident sau al unei amenințări cu un incident în sensul capturării ilicite a unei aeronave, sau în cazul altor acte ilegale săvârșite împotriva siguranței pasagerilor, a echipajului, a aeronavei, a aeroporturilor sau a instalațiilor navigației aeriene, Părțile trebuie să își acorde reciproc asistență prin facilitarea comunicării și prin alte măsuri adecvate menite să pună capăt rapid și în siguranță unor astfel de incidente sau amenințări.

6. În cazul în care una dintre Părți are motive întemeiate să considere că cealaltă Parte nu a respectat prevederile prezentului articol, privind securitatea aeronautică, autoritățile competente ale Părții respective pot solicita consultări imediate cu autoritățile competente ale celeilalte Părți. În cazul în care nu se ajunge la un acord satisfăcător în termen de 15 zile de la data unei astfel de solicitări, acest fapt va constitui un motiv pentru reținerea, revocarea, suspendarea, limitarea sau impunerea unor condiții privind eliberarea autorizației de operare și permiselor tehnice ale uneia sau mai multor companii aeriene ale Părții vizate. Atunci când se impune luarea unor măsuri urgente, Partea poate lua măsuri provizorii înainte de expirarea celor 15 zile.

Articolul 8   Activități comerciale

1.   Companiile aeriene ale fiecărei Părți au dreptul de a-și stabili birouri pe teritoriul celeilalte Părți, pentru promovarea și vânzarea serviciilor de transport aerian.
2.   Companiile aeriene desemnate ale fiecărei Părți au dreptul, în conformitate cu legislația și reglementările celeilalte Părți privind intrarea, șederea și angajarea în câmpul muncii, să aducă și să mențină pe teritoriul celeilalte Părți propriul personal comercial, tehnic, operațional sau orice alt personal specializat în prestarea serviciilor de transport aerian.
3.   Fiecare companie aeriană are dreptul să efectueze propriile servicii de deservire la sol pe teritoriul celeilalte Părți ("self-handling") sau, la alegerea sa, să selecteze în totalitate sau parțial servicii de la alte agenții concurente de pe piață. Aceste drepturi sunt condiționate numai de constrângerile fizice, care rezultă din considerente de siguranță aeroportuară. În cazul în care astfel de considerente împiedică self-handling, serviciile de deservire la sol vor fi puse la dispoziția tuturor companiilor aeriene în mod egal și în condiții echitabile; tarifele acestor servicii trebuie să fie bazate pe costurile serviciilor furnizate; aceste servicii trebuie să fie comparabile cu tipul și calitatea serviciilor dacă prestarea propriilor servicii de deservire la sol ar fi fost posibilă.
4.   Orice companie aeriană a unei Părți are dreptul să comercializeze servicii de transport aeriene pe teritoriul celeilalte Părți în mod direct și, în funcție de propria decizie, prin intermediul agențiilor sale sau altor intermediari desemnați, cu excepția cazurilor prevăzute în mod specific de reglementările care prevăd zborurile charter ale țării din care provine acest zbor charter, și care se referă la protejarea fondurilor pasagerilor și la drepturile privind anularea zborurilor și compensarea pasagerilor. Fiecare companie aeriană are dreptul să vândă aceste servicii de transport și orice persoană poate să le achiziționeze, în moneda de circulație pe acel teritoriu sau într-o valută liber convertibilă.
5.   Fiecare companie aeriană are dreptul de a converti și de a remite în țara sa sau în orice altă țară sau țări alese, la discreția sa, la cerere, veniturile locale care depășesc sumele plătite la nivel local, cu excepția cazurilor în care nu este în conformitate cu legislația sau regulamentul general aplicabil. Convertirea și remiterea trebuie autorizate în cel mai scurt timp posibil, fără restricții sau taxe la rata de schimb aplicabilă tranzacțiilor și transferurilor curente percepute la data când compania face cererea inițială de remitere.
6.   Companiile aeriene ale fiecărei Părți au dreptul să achite cheltuielile locale, inclusiv cheltuieli de combustibil pe teritoriul celeilalte Părți, în moneda locală. La propria discreție, companiile aeriene ale fiecărei Părți vor efectua plăți pe teritoriul

celeilalte Părți în valută liber convertibilă în conformitate cu reglementările valutare locale.

7. În operarea serviciilor autorizate în temeiul prezentului Acord, orice companie aeriană a uneia dintre Părți poate încheia acorduri de cooperare comercială, cum ar fi aranjamente de rezervare de capacitate, partajare de coduri sau contracte de leasing, cu

- (a) o companie aeriană sau companii aeriene a/ale oricăreia dintre Părți;
- (b) o companie aeriană sau companii aeriene dintr-o țară terță; și
- (c) un furnizor de servicii de deservire la sol din orice țară;

cu condiția ca (i) toți participanții la aceste aranjamente să dispună de autorizații adecvate și (ii) aranjamentele să îndeplinească condițiile impuse de legislația națională care se aplică în mod obișnuit de către Părți în astfel de aranjamente.

8. Companiile aeriene și furnizorii indirecti de transport de mărfuri ale ambelor Părți au dreptul, fără restricții, să angajeze orice mod de transport terestru pentru transportarea mărfurilor din orice punct situat pe teritoriile Părților, sau într-o terță țară, inclusiv din/la orice aeroport cu facilități vamale cu dreptul de a transporta mărfuri prin vamă conform legislației naționale în vigoare. Marfa, indiferent dacă este transportată pe cale terestră sau aeriană, are acces la serviciile vamale aeroportuare. Companiile aeriene pot efectua propriul transport terestru sau pot contacta alți transportatori terestri, inclusiv să coopereze cu alte companii aeriene sau cu furnizori indirecti de transport aerian de mărfuri. Astfel de servicii de transport combinat de mărfuri pot fi oferite la un preț unic pentru transportul aerian și transportul terestru, cu condiția ca expeditorii să nu fie induși în eroare asupra acestui mod de transport.

Articolul 9 Taxe vamale și impozite

1. La sosirea pe teritoriul uneia dintre Părți, aeronavele companiilor aeriene ale celeilalte Părți care operează servicii de transport aerian internațional, echipamentul lor obișnuit, echipamentul de la sol, carburanții, lubrifianții, consumabilele de natură tehnică, piesele de schimb (inclusiv motoare), proviziile de bord (inclusiv băutură și alcool, țigări și alte produse destinate comercializării sau consumării de către pasageri în timpul zborului, în cantități limitate) și alte articole destinate să fie folosite doar în raport cu exploatarea sau serviciile aeronavei care efectuează transporturi aeriene internaționale, sunt exonerate, pe baza reciprocității, de toate restricțiile la import, impozite și taxe, taxe vamale, accize și alte taxe similare care sunt (a) impuse de autoritățile naționale și (b) nu se bazează pe costul serviciilor furnizate, cu condiția ca aceste echipamente și bunuri să rămână la bordul aeronavei.

2. De asemenea, sunt scutite, pe bază de reciprocitate, de impozite și taxe, taxe vamale, accize și alte taxe similare menționate în paragraful 1 din prezentul articol, cu excepția costului pentru serviciului prestat:

- (a) proviziile de bord introduse sau obținute pe teritoriul unei Părți, și îmbarcate în cantități rezonabile, pentru a fi utilizate la bordul aeronavelor unei companii aeriene ce aparține celeilalte Părți angajate în transportul aerian internațional, chiar și atunci când aceste provizii sunt destinate pentru a fi folosite doar pentru o parte a călătoriei efectuate deasupra teritoriului Părții unde au fost îmbarcate;
- (b) echipamentele de sol și piesele de schimb (inclusiv motoarele) introduse pe teritoriul unei Părți pentru întreținere, mentenanță sau reparație a aeronavelor unei companii aeriene a celeilalte Părți utilizate în transportul aerian internațional;
- (c) carburanți, lubrifianți și proviziile tehnice consumabile introduse sau furnizate pe teritoriul uneia dintre Părți pentru a fi utilizate la bordul aeronavei unei companii aeriene a celeilalte Părți, chiar și atunci când aceste provizii sunt folosite doar pe o perioadă a călătoriei deasupra teritoriului Părții unde au fost îmbarcate; și
- (d) materialele promoționale și de publicitate introduse sau furnizate pe teritoriul uneia dintre Părți, în limite rezonabile, pentru folosirea, la plecare, la bordul unei aeronave a unei companii aeriene din transportul aerian internațional ce aparține celeilalte Părți chiar și atunci când aceste articole sunt destinate pentru a fi folosite doar pentru o parte a călătoriei efectuate deasupra teritoriului Părții unde au fost îmbarcate.

3. Se poate solicita păstrarea echipamentelor și bunurile menționate în paragrafele 1 și 2 din prezentul articol sub supravegherea sau controlul autorităților competente.

4. Scutirile prevăzute în prezentul articol sunt de asemenea acordate în situația în care companiile aeriene ale unei Părți au încheiat un contract cu o altă companie aeriană care beneficiază de aceleași scutiri de la cealaltă Parte pentru împrumut sau transfer pe teritoriul celeilalte Părți a articolelor menționate în paragrafele 1 și 2 din prezentul articol.

Articolul 10 Taxe de utilizare

1. Taxele de utilizare care pot fi impuse de către autoritățile sau organismele competente ale fiecărei Părți companiilor celeilalte Părți trebuie să fie corecte, să nu fie nejustificat discriminatorii, să fie rezonabile și distribuite în mod echitabil între categoriile de utilizatori. În orice situație, aceste taxe de utilizare nu pot fi evaluate pentru companiile aeriene ale celeilalte Părți în condiții mai puțin favorabile decât cele

mai favorabile condiții acordate oricărei alte companii aeriene în momentul în care sunt evaluate taxele.

2. Taxele de utilizare impuse companiilor aeriene ale celeilalte Părți pot reflecta, dar nu trebuie să depășească, cheltuielile totale asumate de autoritățile sau organismele competente pentru furnizarea instalațiilor și a serviciilor adecvate de aeroport, de mediu de navigație aeriană și de securitate aeronautică pe aeroport sau în cadrul sistemului aeroportuar. Aceste taxe pot include rentabilitatea rezonabilă a activelor după depreciere. Facilitățile și serviciile pentru care sunt impuse taxele trebuie să fie furnizate în mod eficient și economic.

3. Fiecare Parte trebuie să încurajeze consultări între autoritățile sau organismele de taxare competente din teritoriul său și companiile aeriene care utilizează servicii și echipamente și trebuie să încurajeze autoritățile sau organismele competente precum și companiile aeriene să facă schimb de astfel de informații care pot fi necesare pentru a obține o evaluare precisă a rezonabilității taxelor de utilizare, în conformitate cu principiile prevăzute în paragrafele 1 și 2 din prezentul articol. Fiecare parte trebuie să încurajeze autoritățile de taxare competente să informeze utilizatorii printr-o notificare privind propunerile de modificare a taxelor de utilizare pentru a le permite să își exprime opiniile înainte de efectuarea modificărilor.

4. În cadrul procedurilor de soluționare a litigiilor conform articolului 14, nici una dintre Părți nu va fi considerată că nu ar fi respectat dispozițiile prezentului articol, cu excepția cazului în care (a) nu a examinat taxa de utilizare sau procedura care face obiectul plângerii depuse de cealaltă Parte într-un termen rezonabil sau (b) dacă, în urma unei astfel de examinări, nu a întreprins toate măsurile pentru a corecta taxa de utilizare sau procedura care este incompatibilă cu dispozițiile prezentului articol.

Articolul 11 Concurența loială

1. Fiecare Parte trebuie să faciliteze o concurență loială și echitabilă între companiile aeriene ale ambelor Părți în ceea ce privește prestarea serviciilor aeriene internaționale, sub incidența prezentului Acord.

2. Fiecare Parte trebuie să permită fiecărei companii aeriene să determine frecvența și capacitatea serviciilor aeriene internaționale pe care le oferă, ținând cont de considerentele comerciale de pe piață. În conformitate cu acest drept, nici una dintre Părți nu va limita în mod unilateral volumul traficului, frecvența sau continuitatea serviciului, tipul sau tipurile de aeronave folosite de companiile aeriene ale celeilalte Părți, cu excepția cazului când poate fi necesar pentru vamă, din motive tehnice, operaționale sau de mediu, în condiții egale conform prevederilor articolului 15 din Convenție.

3. Niciuna dintre Părți nu va impune companiilor aeriene ale celeilalte Părți cerințe de prim- refuz, coeficient de partajare a traficului, taxă no-objection sau orice altă cerință referitoare la capacitate, frecvență sau trafic care ar fi incompatibilă cu prezentul Acord.

4. Niciuna dintre Părți nu trebuie să ceară spre aprobare depunerea orarelor, a programelor pentru zborurile neregulate sau a planurilor operaționale de către companiile aeriene ale celeilalte Părți, cu excepția cazului în care se impune, în mod nediscriminatoriu, aplicarea condițiilor uniforme prevăzute în paragraful 2 din prezentul articol sau în mod specific în prezentul Acord. În cazul în care una dintre Părți solicită depunerea cererilor de informații în scopuri informative, Partea trebuie să reducă la minim sarcinile administrative legate de cerințele și procedurile de depunere a documentelor pentru intermediarii de transport aerian și pentru companiile aeriene ale celeilalte Părți.

Articolul 12 Tarife

1. Fiecare Parte trebuie să permită ca tarifele pentru serviciile aeriene să fie stabilite de companiile aeriene ale ambelor Părți în baza criteriilor comerciale de pe piață.

2. Nu este necesar să fie comunicate tarifele pentru prestarea serviciilor aeriene internaționale între teritoriile Părților. Fără a aduce atingere celor de mai sus, companiile aeriene ale Părților trebuie să asigure accesul imediat, la cerere, la informațiile privind tarifele istorice, existente și propuse autorităților aeronautice ale Părților într-un mod și într-un format acceptabil pentru autoritățile aeronautice respective.

Articolul 13 Consultări

Oricare Parte poate, în orice moment, să solicite consultări legate de prezentul Acord. Astfel de consultări vor începe la o dată cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 60 de zile de la data la care cealaltă Parte primește cererea, dacă nu se convine altfel.

Articolul 14 Soluționarea litigiilor

1. Orice litigiu referitor la aplicarea sau la interpretarea prezentului Acord, cu excepția celor care pot apărea în conformitate cu articolul 12 (Tarife), care nu este soluționat în termen de 30 de zile de la data stabilită pentru consultări, în temeiul unei cereri de consultare în temeiul articolului 13 poate fi înaintat spre soluționare unei persoane sau unui organism cu acordul Părților. În cazul în care Părțile nu ajung la un acord, fiecare Parte poate notifica în scris celeilalte Părți, pe cale diplomatică, că solicită ca litigiul să fie supus arbitrajului.

2. Arbitrajul va fi făcut de un tribunal constituit din trei arbitri care urmează să fie numiți după cum urmează:

- a) În termen de 30 de zile de la primirea unei cereri de arbitraj, fiecare parte numește un arbitru. În termen de 60 de zile de la numirea acestor doi arbitri, aceștia vor desemna prin acord un al treilea arbitru, care va acționa în calitate de președinte al tribunalului arbitral;
- b) În cazul în care una dintre Părți nu numește un arbitru sau dacă nu este desemnat cel de-al treilea arbitru, în conformitate cu litera (a) din prezentul paragraf, oricare dintre Părți poate solicita Președintelui Consiliului Organizației Aviației Civile Internaționale să numească arbitrul sau arbitrii necesari în termen de 30 de zile. În cazul în care Președintele Consiliului are aceeași cetățenie ca una dintre Părți, Prim - vicepreședintele Consiliului va face desemnarea, dacă nu este descalificat din același motiv.

3. Tribunalul arbitral are dreptul de a decide asupra competenței sale în temeiul prezentului Acord și, cu excepția cazului în care s-a convenit altfel, își stabilește propriile norme de procedură. După constituirea instanței, tribunalul poate, la cererea uneia dintre Părți, să aplice măsuri temporare de ameliorare până la primirea deciziei finale. La cererea oricăreia dintre Părți sau la recomandarea tribunalului, se organizează o conferință în cel mult 15 zile după constituirea întregului tribunal, astfel încât acesta să stabilească cu exactitate chestiunile care vor face obiectul arbitrajului și procedurile specifice care vor fi aplicate.

4. Cu excepția cazului în care s-a convenit altfel sau în conformitate cu instrucțiunile tribunalului, cererea se depune în termen de 45 de zile de la constituirea completă a tribunalului, iar poziția apărării este prezentată după 60 de zile. Orice răspuns al reclamantului va fi prezentat în termen de 30 de zile de la depunerea declarației de apărare. Orice răspuns al pârâtului va fi prezentat în termen de 30 de zile după aceea. Dacă o parte solicită acest lucru sau tribunalul consideră necesar, tribunalul va organiza o audiere în termen de 45 de zile de la data la care va fi invocată ultima pledoarie.

5. Tribunalul trebuie să încerce să dea o decizie scrisă în termen de 30 de zile de la încheierea audierii sau, în cazul în care nu are loc o audiere, după depunerea ultimei pledoarii. Decizia majorității tribunalului va prevala.

6. Părțile pot solicita interpretarea deciziei în termen de 15 zile de la data pronunțării și orice interpretare dată se emite în termen de 15 zile de la data cererii.

7. Fiecare parte, în conformitate cu legislația națională, trebuie să pună în aplicare pe deplin orice hotărâre sau sentință a tribunalului arbitral.

8. Cheltuielile tribunalului arbitral, inclusiv onorariile și cheltuielile arbitrilor, vor fi suportate în mod egal de către Părți. Orice cheltuieli suportate de președintele Consiliului Organizației Aviației Civile Internaționale în legătură cu procedurile din paragraful (2b) din prezentul articol sunt considerate ca făcând parte din cheltuielile tribunalului arbitral.

Articolul 15 Denunțarea

Oricare dintre Părți poate în orice moment să notifice în scris, prin canale diplomatice, celeilalte Părți decizia sa de a denunța prezentul Acord. O astfel de notificare trebuie transmisă simultan și la Organizația Aviației Civile Internaționale. Prezentul Acord încetează la ora 0:00 (locul primirii notificării de către cealaltă Parte) la finalul sezonului de trafic al Asociației Internaționale de Transport Aerian (IATA) aflată în curs, în afara cazului în care notificarea este retrasă prin acordul Părților înainte de expirarea acestei perioade.

Articolul 16 Înregistrarea la OACI

Prezentul Acord și toate amendamentele la acesta vor fi înregistrate la Organizația Aviației Civile Internaționale.

Articolul 17 Intrarea în vigoare

1. Prezentul Acord se aplică provizoriu de la data semnării lui și va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări scrise, prin schimb de note diplomatice, despre îndeplinirea formalităților legale privind intrarea în vigoarea a prezentului Acord.

2. De la data intrării în vigoare a prezentului Acord, prevederile acestuia vor înlocui, între Părți, prevederile relevante ale tuturor celorlalte acorduri și/sau aranjamente care reglementează serviciile aeriene internaționale între Părți.

Drept care, subsemnații, fiind autorizați în mod corespunzător de Guvernele lor, au semnat prezentul Acord.

Semnat la Chișinău, la 18 May 2023, în două exemplare originale, în limbile engleză și română, ambele texte fiind egal autentice.

Pentru Guvernul
Statelor Unite ale Americii:

Pentru Guvernul
Republicii Moldova:

